

معاونت آموزش قوه قضائیه

آموزش گام به گام اعضای شورای حل اختلاف

نحوه رسیدگی به تخلفات در خصوص

تغییر وضعیت خودرو

اداره کل آموزش کارمندان
اداره آموزش شورای حل اختلاف
۱۳۸۴

قوه قضائیه، معاونت آموزش
گام به گام با شورای حل اختلاف (۹) / نحوه رسیدگی به تخلفات در خصوص تغییر
وضعیت خودرو / تهیه کننده اداره کل آموزش کارمندان - اداره آموزش شورای حل
اختلاف. - قم: نشر قضا (وابسته به اداره تهیه و تدوین متون فقهی آموزشی)، ۱۳۸۴
۲۴ ص. - (نشر قضا؛ ۱۸۵)

ISBN ۹۶۴ - ۸۱۰۷ - ۸۴ - X

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
۱. شورای حل اختلاف - - قوانین و مقررات - - ایران. ۲. حل اختلاف - - ایران.
الف. اداره کل آموزش کارمندان، اداره آموزش شورای حل اختلاف. ب. عنوان.
۲ گ ۹ق/۱۸۲۹ KM H

۳۴۷/۵۵۰

۱۳۸۴

نشر قضا

(وابسته به اداره تهیه و تدوین متون فقهی آموزشی قوه قضائیه)

آموزش گام به گام اعضای شورای حل اختلاف (۹) - نحوه رسیدگی به تخلفات در خصوص تغییر وضعیت خودرو

زیر نظر معاونت آموزش قوه قضائیه، اداره کل آموزش کارمندان

ناشر: نشر قضا (وابسته به اداره تهیه و تدوین متون فقهی آموزشی)

چاپ نخست: قم، بهار ۱۳۸۴

شمارگان: ۲۰ هزار نسخه

لیتوگرافی، صحافی و چاپ: الهادی

* * *

همه حقوق ویژه ناشر است

«نظریات مطروحه در این کتاب الزاماً دیدگاه معاونت آموزش قوه قضائیه نیست.»

تهران: غ مافط شمالی، (روبروی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، نبش غ سمیه، ساغتمان شماره ۳ قوه قضائیه

معاونت آموزش قوه قضائیه تلفن: ۴۰ - ۸۹۲۳۶۲۳ و ۷۰ - ۸۹۱۹۴۶۵ (۰۲۱)

پست الکترونیک: info@law-training.org

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

مقدمه	۷
پیش گفتار	۹
اول. بررسی مفاد گزارش مرجع انتظامی توسط رئیس شورا یا رئیس مجتمع شورای حل اختلاف	۱۱
دوم. دستور ثبت گزارش و ارجاع به شعبه شورای حل اختلاف	۱۲
سوم. شروع به رسیدگی در شورای حل اختلاف	۱۲
چهارم. تفهیم اتهام نسبت به متهم، بررسی موضوع اتهام و اخذ آخرین دفاع و صدور قرار تامین کیفری	۱۳
پنجم. اعلام ختم رسیدگی و صدور رای:	۱۵
الف. نمونه رای حضوری موضوع تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت خودرو	۱۵
ب. نمونه رای غیابی موضوع اتهام عدم اعلام مفقود یا سرقت شدن وسیله نقلیه موتوری یا پلاک آن	۱۶
ج. نمونه رای برائت متهم (در مورد هر یک از اتهامات مذکور)	۱۷
ششم. کنترل و تایید رای شورا توسط مشاور	۱۸

- هفتم. ابلاغ رای شورای حل اختلاف..... ۱۸
- هشتم. اعتراض واخواهی و یا تقاضای تجدید نظر نسبت به رای شورا..... ۱۹
- نهم. اجرای رای شورای حل اختلاف..... ۱۹
- دهم. اعلام نتیجه به مرجع انتظامی..... ۱۹
- پی نوشت ها..... ۲۱

مقدمه

حضرت آیت الله هاشمی شاهرودی: در قوه قضائیه عدالت محوریت دارد و می‌بایست با حساسیت بیشتری در پی احیا و اجرای عدالت بود.

برای تحقق این هدف و بر اساس سیاست‌های کلان رئیس محترم قوه قضائیه در چارچوب توسعه قضایی، شوراهای حل اختلاف به منظور احیای فرهنگ داوری و صلح و سازش به دور از تشریفات تشکیل گردید که با توجه به حدود صلاحیت‌های قانونی در جهت حل و فصل اختلافات مردم و با مشارکت آنان در اموری که ماهیت قضایی ندارد یا از پیچیدگی کمتری برخوردار است اقدام نمایند تا مراجعات به محاکم دادگستری کاهش یافته و فرصت مناسب برای دادگاه‌ها در رسیدگی به امور مهم فراهم شود.

این موضوع در وهله اول به موجب ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و سپس در ماده ۱۳۴ قانون برنامه چهارم توسعه مورد تصویب مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و تا پایان برنامه چهارم (سال ۱۳۸۸) دارای پشتوانه قانونی است.

معاونت آموزش قوه قضائیه که متکفل آموزش اعضاء و کارکنان شورای حل اختلاف می‌باشد از همان ابتدا فعالیت گسترده‌ای در برنامه ریزی آموزشی و اجرای

آن، تهیه و تدوین متون آموزشی به منظور ارتقاء سطح معلومات و آگاهی‌های اعضای شورا داشته و مجذانه در این راه کوشیده، معالوصف تا رسیدن به حد مطلوب سال‌ها تلاش و پی‌گیری لازم است.

در برنامه جامع و عملیاتی پنج‌ساله دوم توسعه قضایی (۱۳۸۳-۱۳۸۷) نیز طرح‌ریزی بسته‌های آموزشی شورای حل اختلاف تحت مسؤولیت معاون محترم آموزش قوه قضاییه به این اداره کل سپرده شده تا ضرورت‌های آموزشی در صور مختلف از جمله تهیه و ارسال متون و کتب و آموزش‌های حضوری و غیرحضوری تدارک شود. در همین ارتباط دستورالعمل آموزش اعضاء و کارکنان شورای حل اختلاف در ابتدای سال ۱۳۸۴ ابلاغ شد و مجموعه حاضر که تحت عنوان آموزش (گام به گام) ارائه می‌شود، روشی است متمایز در جهت افزایش آگاهی اعضاء شورای حل اختلاف در عناوین مدنی و جزایی داخل در صلاحیت شوراها و نحوه رسیدگی مرحله به مرحله که در راستای برنامه جامع اشاره شده تدوین گردیده است. به علاوه برنامه‌ریزی لازم به عمل آمده تا در عناوین مرتبط که بیشترین مراجعات به شورای حل اختلاف را شامل می‌شود، متون آموزشی با سبک حاضر تهیه و برای اعضاء شورا ارسال گردد. ضمن تشکر از حضرت حجت الاسلام و المسلمین جواهری معاون محترم آموزش قوه قضاییه که انتخاب روش موجود مروهون راهنمایی و هدایت ایشان است امید داریم سلسله متون ارائه شده مورد استفاده علاقمندان قرار گرفته و از نظریات اصلاحی صاحب‌نظران بهره مند شویم.

غلامرضا موحدیان

مدیرکل آموزش کارمندان

قوه قضاییه

نحوه رسیدگی به تخلفات در خصوص تغییر وضعیت خودرو

پیش گفتار

با توسعه شهرنشینی و گسترش خطوط ارتباطی زمینی، استفاده روزافزون از وسایل نقلیه موتوری خصوصاً اتومبیل جهت جابجائی افراد در شرایط فعلی امری ضروری و اجتناب ناپذیر و جزء لاینفک زندگی اجتماعی می باشد، از اینرو با افزایش تعداد خودرو، بالطبع جرائم خاصی در ارتباط با اتومبیل حادث می شود که رسیدگی قضایی را می طلبد. جرائم مورد نظر که گاهی از سوی برخی رانندگان سر می زند تغییر در شکل ظاهری یا وضعیت خودرو می باشد که ممکن است بصورت تغییر رنگ و تعویض یا خدشه دار نمودن پلاک انتظامی و یا شماره شاسی و بطور کلی شرایط شکلی و ظاهری خودرو باشد. قبل از ورود به بحث به تعاریف قانونی برخی مفاهیم که در آئین نامه راهنمایی و رانندگی^(۱) آمده است اشاره می گردد:

۱. راننده - کسی است که هدایت وسیله نقلیه را توسط فرمان یا به وسایل دیگر به عهده داشته باشد.

۲. اتومبیل - هر نوع وسیله نقلیه موتوری که لااقل دارای دو چرخ در جلو، دو چرخ دیگر در عقب بوده و برای حمل بار یا انسان به کار رود.

۳. سازنده وسایل نقلیه - شخص یا موسسه یا کارخانه ای که وسایل نقلیه ای را که مطابق این آئین نامه باید شماره گذاری شوند، می سازد یا قطعات ساخته آنها را سوار (مونتاژ) می نماید.

۴. شماره وسیله نقلیه - عدد یک یا چند رقمی که از طرف متصدیان مربوط،

- روی پلاکهای مخصوص، منقوش و به وسیله نقلیه منصوب می گردد.
۵. قطعات اصلی - کلیه قسمت های اساسی وسیله نقلیه که طبق این آئین نامه باید شماره گذاری شود مانند موتور و شاسی و اطاق که تعویض آنها باعث تغییر مشخصات اساسی وسیله نقلیه می گردد.
۶. وسیله نقلیه کشاورزی - به وسیله نقلیه ای که جهت امور کشاورزی ساخته شده، مادام که در مزارع کار کند، اطلاق می شود.
- نووعاً تخلفات مربوط به تغییر وضعیت خودرو شامل موارد زیر است:
- ۱ - ۶. تغییر در ارقام و مشخصات پلاک وسایل نقلیه موتوری زمینی، آبی یا کشاورزی
- ۲ - ۶. به کار بردن پلاک وسیله نقلیه موتوری دیگر به اتومبیل
- ۳ - ۶. الصاق پلاک تقلبی به وسیله نقلیه موتوری.
- ۴ - ۶. با علم به تغییر یا تعویض پلاک تقلبی خودرو مورد استفاده قرارگیرد.
- ۵ - ۶. تغییر در شماره شاسی و موتور خودرو یا خارج نمودن از صورت اصلی کارخانه بدون تحصیل مجوز از راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی.
۲. اوراق نمودن وسیله نقلیه موتوری بدون تحصیل مجوز از راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی.
۳. عدم اعلام سرقت یا مفقود شدن خودرو و یا پلاک وسیله نقلیه موتوری به نیروی انتظامی.
۴. تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه موتوری.
- ۱ - ۴. اقدام به رانندگی با علم به تغییر دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه موتوری.
- با توجه به موارد مذکور و عنایت به بند ۳ و ۲ قسمت ب ماده ۷ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^(۲) که صلاحیت کیفری شوراها را به جرائمی که مجازات قانونی آنها حداکثر تا

پنج میلیون ریال جزای نقدی و یا جمع مجازات قانونی حبس و جزای نقدی پس از تبدیل حبس به جزای نقدی تا پنج میلیون ریال اعلام نموده است رسیدگی به جرائم تخلفات بندهای سوم و چهارم در صلاحیت رسیدگی شوراها حل اختلاف خواهد بود و سایر جرائم مذکور از صلاحیت رسیدگی شورا خارج است در چنین صورتی شورا وفق ماده ۱۵ آئین نامه اجرائی^(۳)، پرونده را جهت رسیدگی به مرجع صالح قضائی ارسال می‌دارد. بنابراین در مجموعه حاضر قصد تبیین و رسیدگی به جرائم مذکور در بندهای سوم و چهارم که در قانون مجازات اسلامی^(۴) پیش بینی شده است را داریم که به شرح زیر اقدام می‌گردد.

اول. بررسی مفاد گزارش مرجع انتظامی توسط رئیس شورا یا رئیس

مجتمع شورای حل اختلاف

عناوین مجرمانه مورد بحث عبارتند از: تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت و اقدام به رانندگی با علم به تغییر دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه موتوری (نوبت اول یا بصورت تکرار جرم) عدم اعلام سرقت خودرو یا پلاک آن
گزارش باید مشتمل بر موارد زیر باشد:

الف. نام و نام خانوادگی و نام پدر مرتکب
ب. قید نوع وسیله نقلیه (اعم از موتور سیکلت - اتومبیل سواری - باری - کامیون - مینی بوس - اتوبوس با قید نام خودرو فی المثل اتومبیل سواری پراید)
ج: ذکر شماره انتظامی وسیله نقلیه
د: شرح زمان و مکان رویت تخلف
ه: اظهار نظر راجع به مالکیت متصرف وسیله نقلیه با تصریح به ملاحظه اوراق مالکیت یا عدم تعلق آن به مرتکب

و: تصریح به اینکه مرتکب به‌مراه گزارش اعزام شده یا خیر؟
 ز: تصریح به اینکه وسیله نقلیه در مرجع انتظامی نگهداری می‌شود یا خیر و در صورت نگهداری در پارکینگ، ذکر شماره قبض مربوطه.
 ح: گزارش مرجع انتظامی باید دارای شماره و تاریخ بوده و ذیل آنرا مقام مجاز امضاء نموده باشد.

دوم. دستور ثبت گزارش و ارجاع به شعبه شورای حل اختلاف

در صورتی که گزارش به شرح مذکور کامل باشد، رئیس مجتمع یا رئیس شورا دستور ثبت آنرا به دبیرخانه شورا صادر می‌نماید و پس از ثبت، پرونده در یکی از شعب شورا مطرح و متهم به همان شعبه اعزام می‌شود. چنانچه گزارش ناقص بوده و یا متهم اعزام نشده باشد، پرونده ثبت و با ضبط بدل، به مرجع انتظامی اعاده می‌شود تا نقائص را بر طرف و متهم را جهت رسیدگی به اتهام او دعوت و پرونده را تکمیل در معیت متهم ارسال نماید. چنانچه متهم حاضر نگردد پرونده را بدون حضور متهم ارسال و با وصول پرونده تکمیل شده در یکی از شعب شورای حل اختلاف رسیدگی می‌شود.

سوم. شروع به رسیدگی در شورای حل اختلاف

با طرح پرونده در شعبه شورای حل اختلاف و با حضور سه نفر اعضای شورا، رسیدگی به اتهام اعلامی آغاز می‌شود. در صورتی که متهم حاضر نبوده رسیدگی غیابی و چنانچه متهم حاضر باشد به شرح زیر اقدام می‌گردد.

رئیس شورا خطاب به متهم ، خود را معرفی نمائید، مفاد تبصره یک ماده ۱۲۹ قانون آئین دادرسی کیفری^(۵) تفهیم می شود، مواظب اظهارات خود باشید.

متهم در پاسخ اظهار داشت: اینجانب..... نام خانوادگی.....

فرزند..... متولد..... با سواد/ بی سواد.....

شغل و محل کار: ..... تبعه: ..... مذهب: .....

دارای سابقه محکومیت کیفری/فاقد سابقه محکومیت کیفری .....

دارای عیال و اولاد/ مجرد..... محل اقامت: .....

تلفن: .....

از مفاد تبصره ماده ۱۲۹ قانون آئین دادرسی کیفری مطلع شدم هر گاه اقامتگاه خود را تغییر دادم کتباً اطلاع می دهم.

چهارم. تفهیم اتهام نسبت به متهم، بررسی موضوع اتهام و اخذ آخرین دفاع و صدور قرار تامین کیفری

تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت یا اقدام به رانندگی با علم به تغییر دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه موتوری (نوبت اول یا تکرار جرم) عدم اعلام سرقت خودرو یا پلاک آن به مرجع انتظامی

س: حسب محتویات پرونده و گزارش مرجع انتظامی شما متهمید به ... (هر کدام موضوع گزارش باشد) خودرو به شماره انتظامی..... در تاریخ ..... از خود دفاع نمائید.

ج:

توضیح: چنانچه متهم اتهام وارده را قبول دارد سوالات به شرح زیر ادامه والا در جهت دفاع او بررسی و تحقیق می شود.

ج:

س: اتهام شما به شرح فوق مجدداً تفهیم می شود آخرین دفاع خود را بیان نمائید.

ج:

اظهارت خود را گواهی کنید.

ج: (امضاء یا اثر انگشت)

توضیح: پس از تفهیم اتهام نسبت به هر جرم، چنانچه متهم دفاع موجهی نداشته باشد، برای امکان دسترسی بعدی لازم است یکی از انواع قرارهای تامین کیفری (قرار التزام با قول شرف - قرار التزام با تعیین وجه التزام - قرار کفالت) برای متهم صادر شود که نوع قرار با توجه به اهمیت بزه تعیین می شود، در اتهامات مذکور، صدور قرار التزام با تعیین وجه التزام مناسب بنظر می رسد به این شرح:

قرار التزام

قرار آزادی..... فرزند..... متهم به ..... به قید التزام به حضور، با وجه التزام مبلغ یک میلیون ریال از حال تا ختم رسیدگی و صدور رای و اجرای آن صادر و اعلام می گردد تا در صورت احضار و عدم حضور بدون عذر موجه، وجه مذکور را به صندوق دولت بپردازد. قرار صادره به متهم ابلاغ شد اظهار داشت فهمیدم - ملتزم می شوم.

نام و امضای متهم: نام و امضای اعضای شورای حل اختلاف:

پنجم. اعلام ختم رسیدگی و صدور رای:

پس از تکمیل تحقیقات اعضای شورا بشرح زیر اقدام به صدور رای می نمایند.

شورای حل اختلاف..... شهرستان / شهر / روستای:.....
 شماره پرونده:..... شماره دادنامه:.....

موضوع اتهام: تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه موتوری (نوبت اول یا تکرار جرم) / رانندگی با علم به تغییر دستگاه ثبت سرعت (نوبت اول) / عدم اعلام سرقت خودرو / عدم اعلام سرقت پلاک خودرو
 شماره گزارش مرجع انتظامی.....
 متهم:..... فرزند..... به آدرس.....

گردش کار: گزارش به شماره فوق از مرجع انتظامی به این شورا واصل که نسبت به آن رسیدگی و تحقیقات لازم صورت پذیرفته لذا شورا با بررسی اوراق پرونده ختم رسیدگی را اعلام و بشرح زیر مبادرت به صدور رای می نماید.

الف. نمونه رای حضوری موضوع تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت خودرو

رای شورای حل اختلاف

در خصوص گزارش شماره..... مرجع انتظامی علیه آقای/خانم..... فرزند دایر به تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت ..... به شماره انتظامی..... برای نخستین بار، شورا با بررسی اوراق پرونده،

اقراریه متهم و گزارش مذکور که از تعرض مصون مانده است، بزهکاری نامبرده را محرز و مسلم تشخیص و مستنداً به ماده ۷۲۴ قانون مجازات اسلامی^(۶) و با رعایت بند ۱ ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳^(۷) حکم به محکومیت نامبرده به پرداخت مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال (شورا مجاز است از پنجاه هزار (۵۰ ۰۰۰) ریال تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال جریمه نماید) به عنوان جزای نقدی به صندوق دولت صادر و اعلام می نماید، رای صادره حضوری و با رعایت ماده ۱۸ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه^(۳) ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر در دادگاه عمومی محل است.

نام و نام خانوادگی و امضاء رئیس و اعضای شورای حل اختلاف شماره.....

شهرستان/بخش/روستا

— تذکر: در صورتی که مرتکب نسبت به اتهام تغییر عمدی در دستگاه ثبت سرعت یا استفاده از خودرو با علم به تغییر دستگاه ثبت سرعت تکرار جرم داشته باشد ضمن اینکه در نوع اتهام صریحاً باید به تکرار جرم اشاره شود شورا مجاز است از ۷۰۰۰۱ ریال تا ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال با استناد به مواد قانونی اشاره شده در متن رای مرتکب را جریمه نماید.

ب. نمونه رای غیابی موضوع اتهام عدم اعلام مفقود یا سرقت شدن وسیله نقلیه

موتوری یا پلاک آن

رای شورای حل اختلاف

در خصوص گزارش شماره..... مرجع انتظامی علیه

آقای/خانم..... فرزند..... دایر به عدم اعلام سرقت

پلاک انتظامی اتومبیل سواری ..... به شماره انتظامی .....
 شورا با بررسی اوراق پرونده ، گزارش مرجع انتظامی که از تعرض مصون مانده
 است، دعوت از متهم جهت حضور در جلسه شورا و عدم حضور وی و عدم دفاع
 از اتهام یاد شده، بزهکاری نامبرده را محرز و مسلم تشخیص و مستنداً به ماده ۷۲۲
 قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵^(۹) حکم به محکومیت نامبرده به پرداخت مبلغ
 پانصد هزار ریال (شورا مجاز از ۵۰۰/۰۰۰ ریال تا ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال جریمه نماید)
 به عنوان جزای نقدی به صندوق دولت صادر و اعلام می نماید. رای صادره غیابی و
 ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در این شورا و پس از انقضای این
 مهلت با رعایت ماده ۱۸ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه ظرف
 بیست روز قابل تجدید نظر در دادگاه عمومی محل است.

نام و نام خانوادگی و امضاء رئیس و اعضای شورای حل اختلاف شماره.....
 شهرستان/شهر/روستا

ج. نمونه رای برائت متهم (در مورد هر یک از اتهامات مذکور)

رای شورای حل اختلاف

در خصوص گزارش شماره..... مرجع انتظامی علیه آقای/خانم .....
 فرزند..... دایر به..... شورا با بررسی اوراق پرونده
 و با عنایت به دفاعیات موجه متهم ..... بزهی متصور نیست و
 مستنداً به اصل ۳۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱۰) رای برائت نامبرده صادر
 و اعلام می گردد. رای صادره با رعایت ماده ۱۸ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون

برنامه سوم توسعه ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر در دادگاه عمومی محل است.

نام و نام خانوادگی و امضاء رئیس و اعضای شورای حل اختلاف شماره.....
شهرستان/شهر/روستا

ششم. کنترل و تایید رای شورا توسط مشاور

پس از صدور رای از شورای حل اختلاف، در اجرای ماده ۱۳ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه^(۱۱)، رای صادره نزد مشاور شورا ارسال می شود، مشاور شورا با بررسی رای صادره و اوراق پرونده چنانچه موضوع را در صلاحیت شورا دانسته و نحوه رسیدگی و صدور رای را وفق مقررات تشخیص داد، رای را تایید و به شورا اعاده می نماید تا مراحل ابلاغ رای و اجرای آن صورت پذیرد والا نظر خود را ذیل رای مرقوم و شورا مکلف است وفق نظر مشاور اقدام نماید.

هفتم. ابلاغ رای شورای حل اختلاف

پس از اعاده رای صادره از ناحیه مشاور شورا، در صورتی که رای صادره تایید شده باشد، دبیرخانه شورا موظف است رای را به محکوم علیه یا ذینفع ابلاغ نماید، چنانچه محکوم علیه رای را قبول داشته باشد جهت اجرا هدایت می شود و چنانچه به رای معترض باشد می تواند اعتراض و خواهی یا تقاضای تجدید نظر خواهی خود را در فرجه زمانی قانونی مندرج در رای مطرح و به شورای حل اختلاف صادر کننده رای تقدیم نماید.

هشتم. اعتراض وخواهی و یا تقاضای تجدید نظر نسبت به رای شورا

با طرح اعتراض وخواهی نسبت به رای غیابی، موضوع با ثبت مجدد پرونده در همان شعبه شورا مطرح و رسیدگی می شود. شورا چنانچه وخواهی را در فرجه زمانی قانونی و وارد دانست با نقض رای غیابی، حکم برائت متهم را صادر می کند و الا با رد اعتراض، رای سابق عیناً تایید می شود. رایی که در نتیجه وخواهی مجدداً در شورای حل اختلاف صادر می شود، مانند سایر آراء حضوری ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر در دادگاه عمومی محل است.

در صورت طرح درخواست تجدید نظر خواهی در اجرای ماده ۱۸ آئین نامه، مراتب به نظر اعضای شورا می رسد و با موافقت اکثریت اعضای شورا پرونده جهت رسیدگی تجدید نظر به دادگاه عمومی محل ارسال خواهد شد.

نهم. اجرای رای شورای حل اختلاف

با قطعی شدن رای شورا به سبب عدم اعتراض به رای غیابی یا عدم تجدید نظر خواهی و یا تایید رای در دادگاه عمومی، محکوم علیه وظیفه دارد رای را اجرا و جریمه تعیین شده را به حساب مخصوصی که از طرف شورای حل اختلاف اعلام می گردد، واریز نماید، در غیر اینصورت پرونده جهت اجرای رای و وصول جریمه به دایره اجرای احکام کیفری دادگستری محل ارسال می شود.

دهم. اعلام نتیجه به مرجع انتظامی

پس از اجرای رای، قبض واریز جریمه موضوع دادنامه، ضمیمه پرونده می گردد و مسئول دبیرخانه شورا طی شرحی به مرجع انتظامی ضمن اعلام صدور حکم نسبت به موارد اعلام شده و اجرای آن مراتب آزادی خودرو و تحویل آن را به مالک، مرقوم می نماید که با امضاء رئیس شورا ارسال می گردد مطابق نمونه زیر:

ریاست محترم کلانتری/ فرماندهی محترم پاسگاه راهنمایی و رانندگی.....

با سلام - بازگشت به گزارش شماره..... موضوع تخلف آقای/خانم.....

فرزند..... دایر به..... نظر به صدور دادنامه شماره.....

شورای حل اختلاف حوزه..... شهرستان/شهر/روستای.....

و واریز جریمه تعیین شده طی قبض شماره..... به صندوق دولت (یا صدور رای براءت از اتهام مذکور)، ضمن اعلام مراتب، چنانچه خودرو مذکور در توقیف است با ملاحظه اوراق مالکیت و احراز هویت مالک با اخذ رسید تحویل و نتیجه را به این شورا اعلام دارند.

رئیس شورای حل اختلاف.....

پی‌نوشت‌ها

۱. آئین نامه راهنمایی و رانندگی مصوب اردیبهشت ۱۳۴۷ با اصلاحیه های بعدی.

۲. بند ب ماده ۷ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران،
ب - در امور کیفری
....۱

۲. رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها حداکثر تا پنج میلیون ریال جزای نقدی است و یا جمع مجازات قانونی حبس و جزای نقدی پس از تبدیل حبس به جزای نقدی تا پنج میلیون ریال می گردد.

۳. رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها کمتر از ۹۱ روز حبس و یا مجازات تعزیری موضوع تخلفات رانندگی باشد (بند (۱) ماده (۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳)

۳. ماده ۱۵ آیین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۱:

تعیین تکلیف پرونده های خارج از صلاحیت در صورتی که شورا رسیدگی به موضوع مطروحه را در صلاحیت خود نداند در امور کیفری پرونده را جهت رسیدگی به مرجع صالح قضائی ارسال می‌دارد و در امور مدنی مراتب را به مدعی جهت طرح دعوا در دادگاه صالح ابلاغ و پرونده مطروحه در شورا را بایگانی می نماید.

۴. مواد ۷۲۲ و ۷۲۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵

۵. ماده ۱۲۹ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸ شورای نگهبان:

قاضی ابتدا هویت و مشخصات متهم (اسم، اسم پدر، شهرت، فامیل، سن، شغل، عیال، اولاد و تابعیت) و همچنین آدرس (شهر، بخش، دهستان، روستا، خیابان کوچه و شماره منزل) او را دقیقاً سوال نموده به نحوی که ابلاغ احضاریه و سایر اوراق به آسانی مقدور باشد و متذکر می شود که مواظب اظهارات خود باشد و سپس موضوع اتهام و دلایل آن را به صورت صریح به متهم مفهیم می کند آنگاه شروع به تحقیق می نماید.

سوالات باید مفید و روشن باشد، سوالات تلقینی یا اغفال یا اکراه و اجبار متهم ممنوع است. چنانچه متهم از دادن پاسخ امتناع نماید، امتناع او در صورت مجلس قید می شود.

تبصره ۱ - قاضی در ابتدای تحقیق به متهم تفهیم می کند محلی را که برای اقامت خود اعلام می کند، محل اقامت قانونی اوست و چنانچه محل اقامت خود را تغییر دهد باید محل اقامت جدید را به گونه ای که ابلاغ ممکن باشد اعلام کند در غیر اینصورت احضاریه ها به محل اقامت سابق فرستاده خواهد شد. تغییر محل اقامت به منظور تاخیر و طفره و تعلل به گونه ای که ابلاغ اوراق متعسر باشد، پذیرفته نیست و کلیه اوراق به همان آدرس سابق ابلاغ خواهد شد. تشخیص این موضوع با مقامی است که رسیدگی می نماید. رعایت مقررات این ماده از نظر تعیین محل اقامت شاکی یا مدعی خصوصی لازم است.

تبصره ۲ - تخلف مامورین ابلاغ در انجام وظایف خود و یا گزارش خلاف واقع آنان در امور مربوط به وظایفشان مشمول مجازات مقرر قانونی خواهد بود.

۶. ماده ۷۲۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵: هر راننده وسیله نقلیه ای که در دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه عمداً تغییری دهد که دستگاه سرعتی کمتر از سرعت واقعی نشان دهد و یا با علم به اینکه چنین تغییری در دستگاه مزبور داده شده با آن وسیله نقلیه رانندگی کند برای بار اول به حبس از ده روز تا دو ماه و یا جزای نقدی از پنجاه هزار ریال تا پانصد هزار ریال و یا هر دو مجازات و در صورت تکرار به دو تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد.

۷. بند ۱ ماده ۳ قانون وصل برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳:

ماده ۳ - قوه قضائیه موظف است کلیه درآمدهای خدمات قضائی از جمله خدمات مشروحه زیر را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید:

۱. در هر مورد که در قوانین حداکثر مجازات کمتر از نود و یک روز حبس یا مجازات تعزیری موضوع تخلفات رانندگی می باشد از این پس به جای حبس یا مجازات تعزیری حکم به جزای نقدی از هفتاد هزار و یک (۷۰۰۰۱) ریال تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال صادر می شود.

۸. ماده ۱۸ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۱:

اعتراض به رای ۱ - رای شورا ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ به طرفین قابل تجدید نظر خواهی در دادگاه عمومی حوزه مربوط است مشروط بر اینکه اکثریت اعضای شورا با رسیدگی به اعتراض و تجدید نظر خواهی موافق بوده و لزوم تجدید نظر خواهی را درخواست نمایند در صورت تجدید نظر رای دادگاه قطعی است.

۱. آرای غیابی شورا ظرف مدت مذکور قابل وخواهی در همان شورا می باشد.

۹. ماده ۷۲۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵:

چنانچه وسیله موتوری یا پلاک آن سرقت یا مفقود شود، شخصی که وسیله در اختیار و تصرف او بوده است اعم از آنکه مالک بوده یا نبوده پس از اطلاع مکلف است بلافاصله مراتب را به نزدیکترین مرکز نیروی انتظامی اعلام نماید، متخلف از این ماده به جزای نقدی از پانصد هزار تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد.

۱۰. اصل ۳۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

اصل، برائت است و هیچ کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

۱۱. ماده ۱۳ آئین نامه اجرائی ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۱:

ماده ۱۳ - درخواست مشاور

قوه قضائیه از بین قضات شاغل یا بازنشسته یا مستعفی یا وکلای دادگستری یا اعضای هیات علمی شاغل یا بازنشسته دانشگاهها و موسسات عالی آموزشی در رشته حقوق یا از بین سایر افراد فارغ التحصیل در رشته حقوق به شرط دارا بودن شرایط استخدام قضات یک نفر را به عنوان مشاور شورای حل اختلاف انتخاب خواهد نمود.

آرای شورای حل اختلاف نزد مشاور ارسال می گردد. در صورتی که مشاور تصمیم شورا را از جهت صلاحیت و مقررات مذکور در این آئین نامه و سایر قوانین مربوط صحیح تشخیص دهد اجرای تصمیم شورا را در دعاوی مدنی ظرف پنج روز به متصدی دفتر دادگاه محل یا دبیرخانه شورا ابلاغ می نماید و در صورتی که مشاور تشخیص دهد که در رسیدگی حدود صلاحیت شورای حل اختلاف و سایر مقررات رعایت نشده است پرونده را برای رسیدگی به مرجع صلاحیت دار دادگستری ارسال خواهد داشت.